

csengelei KRÓNIKA

II. évfolyam 9. szám

1993. szeptember

ERINGI GYERMEKEK CSENGELÉN

A látogatással kapcsolatos cikkeink a 12. és
17. oldalon találhatóak.

Látogatás a bugaci pusztán

A CSENGELEI GYÚJTOGATÁS II.

1989. január 26. "Megsütöttük a cigányokat" - mondta a gyűjtogató (Délmagyarország):

"A tárgyalásra megidéztek a vádlottak családtagjait is. A Hajagos-Tóth család tagjai abban a reményben tettek vallomást, hogy azzal segíthetnek Hajagos-Tóth László helyzetén. Az idősebb Hajagos testvér azonban, aki - pontosan nem tudni, miért - néhány órával a tragédia előtt távozott a tanyából Kiskunfélegyházára, élt mentességi jogával. Ugyanígy tett Ladányi János apja is, aki csupán fél percet töltött a tárgyalóteremben, majd sarkon fordult és úgy távozott, hogy rá se nézett a fiára."

1989. január 27. Halálra ítélték a csengelei gyűjtogatót (Délmagyarország):

"Tegnap délután a Csongrád Megyei Bíróság Exterde Tibor tanácsa halálra ítélte a 28 éves Ladányi Jánost, társtetteségben, nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel, több emberen elkövetett emberölés miatt. (...) A per másodrendű vádlottját, Hajagos-Tóth Lászlót, aki a bűncselekmény elkövetése idején még nem volt 16 éves, hat év, fiataalkorúak börtönében le-töltendő szabadságvesztésre ítélték."

1990. február 2. Életfogytiglanra változtatták a csengelei gyűjtogató ítéletét (Magyar Nemzet):

"A Legfelsőbb Bíróság dr. Fehér István büntető tanácsa tegnap életfogytig tartó fegyházbüntetésre változtatta a 29 éves Ladányi János halálbüntetését."

1990. február 2. A halálbüntetést életfogytiglanra enyhítették (Népszava):

"A Legfelsőbb Bíróság dr. Fehér István tanácsa csütörtökön hirdetett ítéletének indoklása során kifejtette, hogy bár szinte egyedülálló bűncselekményt követett el Ladányi és társa, nem egyenes szándékkal ölték meg a nyolc embert. Tettüket eshetőleges szándék vezérelte, mert csupán eltűrték az általuk okozott tűz következményeit. (...) A legmagasabb bírói fórum úgy ítélte meg, hogy nincs szükség Ladányi János fizikai megsemmisítésére. Átneveléséhez elegendő az életfogytiglani fegyházbüntetés, ami a hatályos jogszabályok szerint azt jelenti, hogy az elítéltet 20 év után feltételesen szabadlábba lehet helyezni."

1990. április 13. A csengelei gyűjtogató (Riport):

"Ladányi János, aki most harminc éves, két kiskorú gyermek apja, aki 370 napot töltött a halálra ítélték zárkájában (...) egy hónapja kezdte ítéletének letöltését a szegedi fegyházban. - Nem kötöttek fel, mert nem köthettek fel, nem érdelek halált! De életfogytiglant sem. Korrekt ítéletet akarok, olyat, amely összhangban van bűnösségemmel. Ha tíz évet kapok, egy szót sem szólok. (...) Egész nap itt ülni a zárkán, megbolondul tőle az ember. Igyekszem magam tartani. Lelkileg-testileg rendben vagyok. Naponta csinállok 3000 fekvőtámaszt. Hogy jobban használjon, a hátamra ültetem egyik zárkatársamat. (...) Semmi mást nem akarok, mint azt, hogy büntetésem igazságos legyen. Arányos azzal, amit elkövettem. Ha megkapom a tíz évet, megnyugszom. Addig nem."

(V é g e)

R Ó L U N K Í R T Á K

A német testvérközségünk lapja, az Eringer Bote 1993. júniusi száma hosszabb cikket közölt Peter Hoffmann polgármester tollából "Aki utazik, az tud mesélni" címmel. Ebből idézünk részleteket.

"Április 14-én, szerdán 5 órában lett meghatározva az indulási idő a viszontlátogatásra. Pontosan megérkezett a busz Auer Georg sofőrrel Rotthalmünsterből. Mégsem tudtuk elindulni időben, mert az előre összegyűjtött rengeteg ruházati adományt is be kellett pakolni. Mintegy 20 perces késéssel indult az utazás, mely kb. 11 órát vett igénybe ... A község szélénél egy csengelei személygépkocsi várt bennünket, amely a községházához vezetett. A kocsiban egy jól informált sofőr volt. Az eringiek azonban nem tudták eldönteni, hogy rendőr, postás avagy egyéb szolgálatban lévő személy volt. A községházánál aztán egy egész sereg ember várt és köszöntött bennünket ... A hivatalos köszöntést Kordás polgármester úr a házasságkötő teremben tette, ahol egy hideg büfé is fel volt állítva. A következő napon 9 órakor találkoztunk a községháza előtt, onnan utaztunk a közelben található termálfürdőbe és egyéb látnivalókhoz. Hogy ekközben mindenütt evés-ivás volt, az a magyarok számára természetes ...

Pénteken egy látogatást szerveztek Szegedre dr. Varga vezetése alatt ... Este felé egy halászcsermelybe mentünk vacsorára. Cigányzene mellett nagyon kellemes estét töltöttünk el...

Szombaton délelőtt szabadfoglalkozás volt, mindenki a vendéglátó családdal tartott ...

A zöldségtermesztést, a mezőgazdasági üzemek és a szeméttelep mellett a tűzoltó szertárat is megtekintettük. Hogy micsoda gyenge föl-szereléssel kell oltani, a tűzoltóknak kivonulni, azt szinte az ember el sem tudná itt képzelni.

Délután a Tóth család vendégei voltunk, ahol kőfaragó üzem található, mellette pedig egy mechanikai műhely is. Sokféle találmányát is bemutatta Tóth úr, melyek nálunk is nagyon szívesen látott dolgok lennének.

Általánosságban megállapíthattuk, hogy Magyarország szociális segítség nélkül is előre halad.

Gyorsan eltelt ismét a nap, de nem volt még vége. Egy nagyon kellemes estére voltunk hivatalosak a tornaterembe, ahol a polgárőr csoport sok fiatalemberből álló társasága adta az estét. Kezdetnek a csengelei iskolás gyermekek német dalokat énekeltek, költeményeket szavaltak el német nyelven ... Időközben kint a szabadban gőzölögtek a gulyás kondérok, valódi pusztai marhapaprikás és burgonya főtt a hat nagy bográcsban ... Később éjfél felé az eringiek is táncoltak ..., mintha egy valódi magyar lakodalomban lettünk volna. Karl Schacherbauer megizzadt a táncban, mire a fiatalabbak is belekezdtek. Thomas Zeitlmeier nyújtotta a legjobb teljesítményt a táncversenyben, egy újságpapíron táncolt, melyről nem volt szabad lelépni.

Vasárnap korán reggel indult a busz Csengeleéről ... Szomorkás hangulatban távoztunk. Magyarország egy értékes utazás volt."

(fordította: Borbély József)

E S T I L Á T O G A T Ó

Késő este kopogtak, - ebben az órában nem szokás vendégségbe menni. - Ki lehet az?

Két idegen férfi állt az ajtó előtt és sűrű elnézések közepett tudatták jövetelük célját: messziről jöttek ők, s csak beszélni szeretnének valakivel, aki valamit tud mondani a Csengele - Ering testvérkapcsolatról.

Ugyanis Németországból, Ering mellől, Kirchdorfból való volt az egyik esti látogató. A másik gyorsan pergő nyelvvvel tolmácsolt. A kirchdorfi férfi elmondta, hogy a passauai újságban olvasott Eringről, hogy milyen jó kapcsolatot teremtettek egy kicsi magyar faluval. Ezt olvasta - de ő nem hiszi. Ilyen szép a mai világban nincs, esetleg a mesében.

Hivatalos út miatt járt erre és meglátta a Csengele táblát. Egy életem, egy halálom - gondolta, most meggyőződöm mi az igazság az újság szavából. Sötétben, későn érkeztek, senkit nem ismerve véletlen jöttek épp hozzánk. Hosszan magyarázták, hogy tudni szeretnék, mi az igazság?

Elmondtuk biz' nagy boldogan, hogy az újság igazat írt: Barátságok szövődtek, ajándékok cseréltek gazdát, focicsapat vett részt pályaaavatón, egymás hajlékában nyaraltak a gyermekek, és bizony többen is elővették a nyelvkönyveket és szorgalmasan tanulnak. Elmeséltük, szívesen kötnénk üzletet földünk ízésre termett zöldség- és gyümölcsseiről, melynek értékesítéseiről most folynak tárgyalások.

Falunk jegyzője volt, ki ezt a kapcsolatot elindította, melyet az eringi polgármester felkarolt, és most már a kapcsolat olyan szo-

ros, hogy elszakíthatatlan. Baráti szálak kötik össze.

Nagyon nagy örömmel vették, hogy nem hírlapi kacsza volt sikertörténetünk, hanem a mai haragvó világ kicsiny, békés szigetét találták: megértést, békét, jó szót, szeretetet.

Emberek, így is lehet!

- G. I. -

A CSENGELEI KÖZOKTATÁS TÖRTÉNETE IV.

A tanulócsoporthoz növekedésével a belterületi két tanterem is kevésnek, szűknek bizonyult. Így történt, hogy az ötvenes évek elején három igen "érdekes" tanterem kialakítására került sor. Igazi szükségteremek voltak: **Daka kocsmá** - egész napos tanítás, este kocsmá. Néha, nagy eső esetén, leszakadt óra alatt a pallat, sárral borítva könyvet, füzetet. A hármaskorban ötösével ültek a tanulók, 73 is. **Sutka bolt** - az államosított kisboltból még kisebb tanterem lett, a padok egészen az ajtóig értek, szerencsére az kifelé nyílt. **Tóth Pál államosított házában** - a régi presszóban is tanultak, ahová a csendes dolgozatírások alatt - nagy derűtségére mindenkinek - kedvesen behangzott a terembe nyíló kamraablakon a háziasszony hívó hangja: pi-pi-pi-pipipipiiii ...

A belterületen a 11 nevelő immár szakosan oktatott délelőtt és délután. Gyalog, futva vagy kerékpáron rohantak egyik osztályból a másikba a falun át, hogy óráikat pontosan, lelkiismeretesen megtartsák. Mert lelkesedés az volt! Igazi tanító, népnevelő volt valamennyi. Ez időszakban képesítés nélküli nevelő

9313

*Iskolai csoportkép Csábi László tanárral az
1950-es évekből*

Az iskola tantestülete 1956-ban (ülő sor)

*Ilyen padokban tanultak
az 1950-es években*

nem tanított. A tanítóképző 5. évfolyamának hallgatói, mint kihelyezett gyakorló éves pedagógusok működtek, s a sikeres év befejezésével diplomát kaptak. Az ötvenes évek végéig tíznél is többen szereztek itt gyakorlatot, és lettek lelkes hívei a nem éppen könnyű - bár ekkor még jobban megbecsült - pedagógus pályának. Van, aki hű maradt az első munkahelyéhez, ma is itt tanít Frányó Károlyné és Sinka Ilona.

A tanyai iskoláknál is emelkedett a létszám és a korszerűbb oktatás érdekében növelték a tanulócsoporthoz számát. 1950-ben Vadgerlés ismét két tanulócsoporthoz, 1953-ban Kelőpatak, Pántlika és Templomhalom 3 tanulócsoporthoz, 1956-ban Kelőpatak, Pántlika, Templomhalom 4 tanulócsoporthoz, Erdősarok, Vadgerlés 3 tanulócsoporthoz fejlődött. A tanítás egész napos volt ezekben az iskolákban is.

Az iskolák szertárai nagyrésztben üresek voltak. Tóth József kelőpataki tanító céltudatos, hasznos irányításával, időt, fáradságot nem kímélve, a nevelők szabadidejükben szívesen dolgoztak. Sok szemléltető eszköz készült fizikához, földrajzhoz és a többi

tantárgyhoz, hogy nagyobb tudást biztosíthassanak a rájuk bízott gyermekeknek.

Rádió kevés, tv nem volt a községben, de több színdarabot betanítottak az iskolában, három felvonásosat is (Hófehérke, Jancsi és Juliska, Többsincs királyfi, Moliére darabot). Felnőttek színjátszó csoportja is működött, s a Dékány vendéglő "nagyszalája" zsúfolásig megtelt. Még az ablakok is foglaltak voltak egy-egy előadáson. A nevelők szívesen vettek részt a színdarabok, népszínművek betanításában, s többen a színpadon is együtt szerepeltek a műkedvelő, lelkes, mókázó színjátszókkal.

Az igazán "hőskorszakból" került ki sok kitűnő tanuló iskoláinkból - közülük többen diplomás emberek lettek -, akik ma is szívesen emlékeznek erre az időszakra, iskoláinkra, tanítóikra, akik példamutató magatartásukkal utat mutattak számukra a jövőbe, céljaik elérésére.

Megbecsültük, tiszteltük egymás munkáját, szülők és nevelők kölcsönösen segítettek az iskola és az otthon felelősségteljes együttműködését.

A felsőbb szervek - látva a nehézségeket, a nevelőtestület így is kitartó, áldozatos munkáját -, ígéretet tettek egy négytantermes új iskola felépítésére. 1956-ban bámulatos gyorsasággal emelkedett az "új iskola", s vártuk mindannyian a beköltözést.

Papp Istvánné

SZEGEDI POLGÁRŐRNAP

1993. augusztus 8-án Szegeden rendezték meg a megyei szintű polgárőrnapot. A versenyzőkkel együtt közel 30 fős csoport utazott Csengeléről. A 11 induló csapat közül Csengele az 5. helyezést érte el. A 100 m-es síkfutásban Vörös Rudolf csengelei polgárőr 2. helyezést ért el (az ő nyereménye egy szép váza, talán értékeesebb volt, mint a csapatoké). A versenyt számos bemutató követte. A bátrabbak repülőgépen és sárkányon nézhették meg a várost mádártávlatból. Árvai Kálmán által főzött körömpörkölt sajnos a belőle evőknel nagyobb sikert ért el, mint a zsűrinél.

Kucsora Péter

* * *

AUGUSZTUS 20-I UTCABÁL

Szent István ünnepén rendezte meg a csengelei sportegyesület első utcabálját az elnök szervezésében, Tisóczki Péter és Kun-Szabó Antalné segítségével. Fellepett Csáki Zoltán és zenekara. Az este 7-től reggel 6 óráig tartó rendezvényen kb. 500 vendég jelent meg. Jól szórakozott, vagy éppen bosszankodott a hosszú zenekari szünetek miatt. Egy-két zenész ugyanis összekeverte a munkáját a szórakozással. A hűtött italokról Vígh Zoltán és csapata gondoskodott.

Kun-Szabó Tibor

ERINGI GYERMEKEK CSENGELÉN

Augusztus 2-án a nyáron csendes iskolában szokatlan nyüzsgés volt. Szülőkkel, gyerekekkel együtt izgatottan vártuk az eringi gyerekeket.

Végre megérkeztek! Dieter Reischl, az eringi iskola vezetője, valamint felesége, Angela és Martina Schuder tanárnő kísérte el a csoportot. Egymást méregetve lestük, ki kinek lesz a vendége egy hétre. A meleg hangulatú fogadtatás egyenes arányban volt a hőmérő higanyszálával, így igen csak forró percekben volt részünk. Érvényessé vált azon Murphy-törvény változat is, hogy jó elosztás csak addig van, amíg meg nem érkeznek a gyerekek - ennek megfelelően átszerveztük a vendégek elhelyezését.

Kedden az ópusztaszeri nemzeti parkban tettünk látogatást, majd a Szeri csárdában ebédeltünk, megittattuk a naptól elgyengült vendégeinket. Délután megfagyaltotzatott Kothencz Ede, a takarékszövetkezet elnöke (mint magánember), majd a kiskunmajsai fürdőben alapoztak az esti barátságos mérkőzésre készülő fiatalok. A játszma valóban barátságos lett 1:1 eredménnyel. Kiss Nándor bíróként részrehajlás nélkül vezette le a mérkőzést.

A következő napon a kiskunfélegyházi börtönmúzeummal kezdtük meg a programot. Bugacra menvén a két út közül "természetesen" a rosszabbikat választottuk, így részünk lett egy kis pusztai gyaloglásban is, amit a rekkenő hőség és a félméteres homok tudott fokozni. Arra nem is számítottunk, hogy a német gyerekeknek ez lett az igazi élmény. Hiszen gémeskút vizében, vályúban hűsíthették le ma-

Az eringi gyermekek az iskolánál

Fogadás az iskolában

Indulás a bugaci lovasbemutatóra

"Teltház" a lovaskocsin

A kiskunfélegyházi múzeumban

A Virág cukrászda teraszán

gukat. Mentóangyal - mert az is akadt - egy Trabant képében és Jenei Gábor személyében jelent meg, így a gyerekek alaposan megismerhették a kiskocsi teherbírását.

Kiadós és finom ebéd várt ránk a Karikás csárdában. Utána lovaskocsira ülve megnéztük a lovasbemutatót. Ez nekünk, magyaroknak is felejthetetlen élmény volt.

Az esti játékos vetélkedőn már nyoma sem volt semmi fáradtságnak. A zsákba futásnál, a léggömb borotválásnál és a többi vidám játéknál egyformán szólt a biztatás a német és magyar torokból. A vetélkedőre kapott három torta (a kisteleki Zefír cukrászda ajándéka) pillanatok alatt eltűnt az éhes gyomrokban.

Az utolsó közös programunk Szeged volt. A polgárőrök jóvoltából megfagyiztunk a Virág cukrászdában, majd városnéző busszal mentünk körsétára. Az Óreg Körössiben ebédeltünk, ahol vendégeink megkóstolták az erőspaprikát is. Szegedi programunkat a Vadasparkban fejeztük be.

Pénteket a családi nap keretében a vendéglátókkal együtt töltötték. Este búcsúvacsora volt az iskolában, üdítőre Csókási Zoltánné hívott meg bennünket. A discoban 22 óráig önfelédten szórakoztak.

Szombaton reggel érzékeny búcsút vettünk barátainktól, gyerekektől, hiszen mindnyájukat megismertük, megszerettük. Remélem jövőre megint találkozunk!

Köszönetet mondok a vendéglátó szülőknek, és mindazoknak, akik a vendéglátást segítették! Külön köszönet illeti Mészáros Aranka óvónőt, aki nagyon sokat segített!

Nagy Czirok Gyöngyvér

BESZÉLGETÉS AZ ERINGI ISKOLAIGAZGATÓVAL

A falunkban vendégeskedő német gyerekekkel együtt Dieter Reischl eringi iskolaigazgató is Csengelén járt. A vele történt beszélgetésnél Borbély József tolmácsolt.

Eringben csak alsótagozatos gyermekeket tanítanak. Nem lenne elegendő létszám a felsőtagozat beindítására is?

- Nincs elég gyermek. Jelenleg a szomszédos Simbachba járnak tanulni. A busszal történő szállítást a község fizeti.

Van-e kötelező idegennyelv tanulás Németországban?

- A felsőbb osztályokban, 5-8-ig az angol kötelező. Eringben csak alsótagozat van, így nálunk nincs idegennyelv tanulás.

Van-e pedagógus hiány Eringben?

- Nincs, van elegendő tanárunk.

Azt hallottam, hogy Ön válogatott labdarúgó volt!

- A bajorországi ifjúsági válogatott tagja

Dieter Reischl és felesége

voltam. Itt együtt játszottam a fiatal Franz Beckenbauerrel is.
Köszönöm a beszélgetést!

Molnár Mihály

INDUL AZ ÚJ BAJNOKSÁG

Az elmúlt bajnokságban hogyan végzett a csengelei focicsapat?

Kun-Szabó Tibor edző: - A megye III. osztály B csoportjában a 2. helyen végeztünk. 20 meccsből 11-et megnyertünk, 6-ot elveszítettünk és 3 döntetlen mérkőzésünk volt.

Lesznek új játékosok az új bajnokságban?

- Visszatér hozzánk Péntek Imre Kistelekről. Hosszú kitérő után újra nálunk játszik Vigh Zoltán, aki az NB I-et is megjárta. Lesz egy jugoszláv focistánk is, Djuricsin Goran, aki itt kíván letelepedni.

Kik távoznak?

- Vigh Csaba a Kistelekekhez került. Örülünk, hogy magasabb osztályba került, de sajnáljuk is, hogy elment, mert csapatunk erőssége volt. Dr. Szigeti Zsolt pedig munkahelyi elfoglaltsága miatt Győrbe távozott.

Mit vársz az új bajnokságtól?

- Tisztos helytállást és az első három hely valamelyikét. Most úgy érzem, hogy gyengébb a játékos állományunk, mint az előző években. Ha csak a harmadik helyet érjük el, az sem okoz csalódást.

Hogy áll az öltözőtök?

- Rendbehozták, amiért köszönetünket fejezzük ki a csengelei önkormányzatnak. Már igen-igen ráfért a festés.

(-r -ly)

F O C I K R Ó N I K A

Edzőmeccsek:

1993. júl. 27. Csengele - Tömörkény 1:5 (0:3)
Gólszerzők: Pigniczki, ill. Samu (2), Rácz,
Pigniczki (2 öngól)

1993. júl. 29. Tömörkény - Csengele 6:1 (3:0)
Gólszerzők: Apró (3), Rácz (2), Samu ill.
Pigniczki

1993. aug. 3. Kistelek - Csengele 5:3 (1:3)
Gólszerzők: Magyar (2), Koncz (2), Domonics
ill. Péntek, Pigniczki, Sejben

1993. aug. 5. Szank - Csengele 2:5 (1:3)
Gólszerzők: Hegedűs M., Kiss (öngól) ill. Péntek
(3), Kun-Szabó, Djuricsin

1993. aug. 10. Csengele - Kistelek 2:1 (1:1)
Gólszerzők: Szabó P., Dóczi ill. Vígh

1993. aug. 12. Csengele - Szank 4:2 (2:2)
Gólszerzők: Pigniczki (3), Vígh Z. ill. Agócs,
Hegedűs

1993. aug. 14. Csengele - Csengele öregfiúk
7:2 (4:1) Gólszerzők: Vígh Z. (3), Kun-Szabó,
Pigniczki, Czeigerschmidt, Dóczi ill.
Mészáros, Csúri

Bajnoki mérkőzés:

1993. aug. 22. Csengele - Petőfitelep 4:1 (0:1)
Csengele: Szabó T., Szabó P., Kiss, Czeigerschmidt,
Király (Kun-Szabó 55'), Pigniczki,
Djuricsin, Tóth (Vincze 80'), Péntek, Vígh Z.,
Molnár (Francia 46').

Az első félidei játékra a hőség rányomta a bélyegét. A második félidőben Kun-Szabó beállásával, remek játékával (három gólpassz) sikerült veszített állásból fordítani.

Gólszerzők: Vígh Z., Czeigerschmidt, Péntek,
Djuricsin ill. Markó

Kun-Szabó Tibor

H Í R D E T É S E K

KÜLÖNLEGES AJÁNDÉKNAK PORCELÁN FOTÓT!

Legszébb fotóját porcelán vázára vagy tányérra dolgozzuk. Továbbra is vállalok fotó- és videó felvétel készítését. Fotó cikkeket árusítok. A megnyílt szegedi boltom mellett a kisteleki továbbra is üzemel.

Nacsa Jánosné

Kistelek, Kossuth u. 34.

Telefon: 364 541

* * *

SIMSON kipufogók és egyéb SIMSON alkatrészek, valamint ETZ-150 és ETZ-251 motorkerékpárokhoz kipufogók a bolti árnál olcsóbban kaphatók a gyártónál:

Varga Mihály lakatosmesternél

Kistelek, Tanya 345.

Telefon: 386 191

* * * * *

Minden típusú szivattyú javítását és felújítását, továbbá háztáji gépekhez való alkatrészek gyártását (fogaskerék stb.) vállalom.

Dénes Balázs kisiparos

6765 Csengele, Felszabadulás u. 3.

Telefon: (06-62) 386 017

* * *

Háromszobás, új csengelei ház eladó 400 négy-
szögöles telekkel. Érdeklődni a 476 132 tele-
fonon a reggeli és az esti órákban lehet.

CSENGELEI KRÓNKA Információs havilap

A Polgárőr Csoport támogatóinak lapja

Kiadja: Csengelei Polgárőr Csoport

Felelős kiadó: Kucsora Péter

Szerkesztő: Molnár Mihály

Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás u. 11.

Sokszorosítja: Általános Iskola, Csengele

Felelős vezető: Varga Lászlóné
